

Artikkelen H/7 1993

104172

Misunnelse

Eplet faller sjelden langt fra stammen. Men hvis treet står i en skråning, kan frukten rulle et godt stykke. Gjerne ruller den da nedover, til et lavere nivå. Slik må naturlovene virke i Arbeiderpartiets bratte motbakker når Rune Gerhardsen sier at han misunner Josef Stalin. Stalin kunne nemlig si «slik skal det være», og så ble det slik, uttalte hovedstadens byrådsleder denne uken.

Det er ingen grunn til å misunne Rune Gerhardsen hans historieforståelse. Hans utlegning kjennetegnes av visse mangler. Den er like ufullstendig som det ville være å beundre Adolf Hitler for fremgangsrisk veibygging- og sysselsettingspolitikk. Andre sider ved den tyske diktators virksomhet gjør ham til noe ganske annet enn et forbilde.

Rune Gerhardsens far var blant dem som sympatiserte med den unge sovjetstaten. Men han innså ganske tidlig, og før svært mange andre, at systemets svakhet nettopp var at det meste ble som diktatoren ville. Demokratiet, og dermed dets kontrollmekanismer, var avskaffet. Og mye av det som «ble slik», ble til bunnløs tragedie for millioner av mennesker.

I Oslo har det gjennom årene vært mange beviser på at demokratiet er den verst tenkelige styreform, bortsett fra alle de andre. Men aller verst har den virket de ganger demokratiets grunnprinsipper ble krenket. Det vil si når beslutninger ble tatt uten forsvarlig behandling, uten den omstendelighet og kontroll, og de ankemuligheter, som er demokratiets kjennemerke.

Det er grunn til medfølelse med alle de millioner som lever og lider under despoter som fastslår at «slik skal det være». Det er ingen grunn til å misunne de ledere som sier det.